

Tisková zpráva

Důvěra vybraným politikům v mezinárodním kontextu – listopad/prosinec 2021

- ⊙ Nejvyšší podíl důvěry šetření ukázalo u Z. Čaputové (64 %), nejvíce nedůvěřujících bylo u V. Putina (70 %).
- ⊙ Oproti listopadu 2019 zřetelně vzrostla důvěra v případě B. Johnsona, A. Merkelové, Z. Čaputové a E. Macrona.

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586; e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

V listopadovém a prosincovém šetření, které se uskutečnilo v rámci kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM, byla respondentům položena otázka zjišťující důvěru k vybraným politikům v mezinárodním kontextu¹.

Tabulka 1: Důvěra k vybraným politickým osobnostem (v %)

	spíše důvěřuje	spíše nedůvěřuje	nezná	neví	rozdíl +/-
Zuzana Čaputová	64	16	10	10	+48
Emmanuel Macron	41	33	15	11	+8
Angela Merkelová	33	54	7	6	-21
Boris Johnson	32	36	18	14	-4
Miloš Zeman	31	61	2	6	-30
Joe Biden	29	42	15	14	-13
Viktor Orbán	28	37	20	15	-9
Sebastian Kurz	24	22	38	16	+2
Andrzej Duda	24	25	31	20	-1
Jaroslav Kaczyński	24	30	27	19	-6
Ursula von der Leyenová	21	34	32	13	-13
Donald Trump	20	65	6	9	-45
Igor Matovič	15	36	32	17	-21
Vladimir Putin	15	70	6	9	-55
Alexander Van der Bellen	12	17	61	10	-5
Frank-Walter Steinmeier	10	12	69	9	-2
Jens Stoltenberg	9	15	66	10	-6
Antonio Guterres	6	16	67	11	-10
Naftali Bennett	5	12	75	8	-7
Eduard Heger	5	13	68	14	-8
Alexander Schallenberg	5	14	70	11	-9
Recep Tayyip Erdogan	4	43	44	9	-39
Si Ťin-pching	3	43	43	11	-40
Kim Čong-un	3	67	20	10	-64
Sajjid Alí Chameneí	2	26	62	10	-24

Pozn.: Politici jsou seřazeni sestupně podle podílu důvěřujících.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. 11. – 27. 12. 2021, 874 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

¹ Znění otázky: „Přečtu Vám jména některých politiků. U každého mi prosím řekněte, zda mu důvěřujete nebo nedůvěřujete, či neumíte posoudit. Případně zda tohoto politika neznáte.“

Do výzkumu byly zahrnuty jak významné osobnosti světové politiky a aktéři významných událostí z poslední doby, tak někteří nejvyšší ústavní činitelé středoevropského regionu, mezi nimiž je pro srovnání zařazen i český prezident (viz tabulku 1). Nejvyšší podíl důvěry mezi zkoumanými politiky získala slovenská prezidentka Zuzana Čaputová, již „spíše důvěřovalo“ 64 % dotázaných a 16 % jí „spíše nedůvěřovalo“. Za ní pak na druhém místě skončil francouzský prezident Emmanuel Macron, jemuž „spíše důvěřovalo“ 41 % dotázaných a 33 % mu „spíše nedůvěřovalo“. Podíly důvěry u všech dalších zkoumaných politiků byly podstatně nižší a pohybovaly se od úrovně jedné třetiny dolů s vesměs převažujícími podíly nedůvěry (výjimky v tomto ohledu tvořili bývalý rakouský kancléř Sebastian Kurz, polský prezident Andrzej Duda a německý spolkový prezident Frank-Walter Steinmeier, u kterých byly podíly důvěry a nedůvěry statisticky vyrovnané), relativně nejlépe na tom byli s přibližně třetinou důvěřujících končíci německá kancléřka Angela Merkelová (33 % důvěřuje, 54 % nedůvěřuje), britský premiér Boris Johnson (32 % důvěřuje, 36 % nedůvěřuje) a český prezident Miloš Zeman (31 % důvěřuje, 61 % nedůvěřuje).

Tabulka 2: Důvěra/nedůvěra k vybraným politickým osobnostem – časové srovnání (v %)

	XI/10	IV/11	XI/11	XI/12	IV/14	XII/15	XII/16	IV/18	XII/18	XI/19	XI-XII/21
Z. Čaputová	*	*	*	*	*	*	*	*	*	54/18	64/16
E. Macron	*	*	*	*	*	*	*	26/35	31/43	34/42	41/33
A. Merkelová ²	46/22	48/26	47/29	41/36	55/24	19/68	16/74	18/70	21/70	23/68	33/54
B. Johnson	*	*	*	*	*	*	*	*	*	15/38	32/36
M. Zeman	*	*	*	*	46/47	56/37	52/42	47/47	50/43	46/50	31/61
J. Biden	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	29/42
V. Orbán	6/14	*	6/20	6/17	8/20	27/19	27/18	25/26	34/24	31/27	28/37
S. Kurz	*	*	*	*	*	*	*	8/11	19/16	22/17	24/22
A. Duda	*	*	*	*	*	15/15	8/16	11/20	20/20	20/22	24/25
J. Kaczyński	*	*	*	*	*	*	*	*	*	23/31	24/30
U. von der Leyenová	*	*	*	*	*	*	*	*	*	15/20	21/34
D. Trump	*	*	*	*	*	*	30/43	18/67	20/68	23/65	20/65
I. Matovič	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	15/36
V. Putin ³	20/61	22/62	15/68	14/68	11/81	24/64	23/64	19/66	19/67	20/69	15/70
A. Van der Bellen	*	*	*	*	*	*	5/10	6/14	9/15	11/16	12/17
F. - W. Steinmeier	*	*	*	*	*	*	*	4/12	7/13	9/14	10/12
J. Stoltenberg	*	*	*	*	*	7/13	4/12	5/12	7/17	10/17	9/15
A. Guterres	*	*	*	*	*	*	*	4/13	6/14	8/17	6/16
N. Bennett	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	5/12
E. Heger	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	5/13
A. Schallenberg	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	5/14
R. T. Erdogan	*	*	*	*	*	1/25	2/38	2/39	5/43	6/51	4/43
Si Ťin-pching	*	*	*	*	*	*	4/23	3/31	6/30	3/38	3/43
Kim Čong-un	*	*	*	*	*	*	*	*	3/66	3/70	3/67
S. A. Chameneí	*	*	*	*	*	*	*	*	2/24	2/31	2/26

Poznámka: Položky seřazeny sestupně podle podílu důvěřujících v aktuálním šetření. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nezná“ a „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Více než čtvrtina českých občanů důvěřuje americkému prezidentu Joe Bidenovi (29 % dotázaných mu důvěřuje, 42 % nedůvěřuje) a maďarskému premiéru Viktoru Orbánovi (28 % důvěřuje, 37 % nedůvěřuje), necelá čtvrtina důvěřuje

² V září 2006 A. Merkelové důvěřovalo 39 % dotázaných a 14 % jí nedůvěřovalo, v září 2008 jí důvěřovalo 45 % a 20 % jí nedůvěřovalo, v listopadu 2009 jí důvěřovalo 41 % a 28 % jí nedůvěřovalo.

³ V roce 2004 v květnu V. Putinovi důvěřovalo 26 % dotázaných a 47 % mu nedůvěřovalo, v listopadu téhož roku mu důvěřovalo 22 % respondentů, 58 % mu nedůvěřovalo, v září 2006 mu důvěřovalo 23 % dotázaných a 55 % mu nedůvěřovalo, v září 2008 mu 20 % důvěřovalo a 62 % mu nedůvěřovalo, v listopadu 2009 mu 20 % důvěřovalo a 63 % nedůvěřovalo.

bývalému rakouskému kancléři Sebastianu Kurzovi (24 % důvěřuje, 22 % nedůvěřuje), polskému prezidentovi Andrzejowi Dudovi (24 % důvěřuje, 25 % nedůvěřuje) či vůdci polské vládnoucí strany „Právo a Spravedlnost“ Jaroslawu Kaczyńskému (24 % důvěřuje, 30 % nedůvěřuje) a asi pětina důvěřuje předsedkyni Evropské komise Ursule von der Leyenové (21 % důvěřuje, 34 % nedůvěřuje) nebo bývalému americkému prezidentu Donaldu Trumpovi (20 % důvěřuje, 65 % nedůvěřuje). Alespoň desetinu důvěřujících šetření zaznamenalo ještě i v případě bývalého slovenského premiéra a současného místopředsedy vlády a ministra financí SR Igora Matoviče (15 % důvěřuje, 36 % nedůvěřuje), ruského prezidenta Vladimira Putina (15 % důvěřuje, 70 % nedůvěřuje), rakouského prezidenta Alexandera Van der Bellena (12 % důvěřuje, 17 % nedůvěřuje) a německého prezidenta Frank-Waltera Steinmeiera (10 % důvěřuje, 12 % nedůvěřuje). U ostatních zkoumaných představitelů pak už podíl důvěřujících netvoří ani jednu desetinu při značně rozdílných a vždy významně vyšších podílech nedůvěry. K nim patří generální tajemník NATO Jens Stoltenberg (9 % důvěřuje, 15 % nedůvěřuje), generální tajemník OSN Antonio Guterres (6 % důvěřuje, 16 % nedůvěřuje), izraelský premiér Naftali Bennett (5 % důvěřuje, 12 % nedůvěřuje), slovenský premiér Eduard Heger (5 % důvěřuje, 13 % nedůvěřuje), rakouský kancléř Alexander Schallenberg (5 % důvěřuje, 14 % nedůvěřuje), turecký prezident Recep Tayyip Erdogan (4 % důvěřuje, 43 % nedůvěřuje), čínský prezident Si Ťin-pching (3 % důvěřuje, 43 % nedůvěřuje), severokorejský vůdce Kim Čong-un (3 % důvěřuje, 67 % nedůvěřuje) a nejvyšší íránský duchovní vůdce (rahbar) ajatolláh Sajjid Alí Chameneí (2 % důvěřuje, 26 % nedůvěřuje).

Z hlediska samotného podílu nedůvěřujících nejhůře vnímanými politiky jsou ruský prezident Vladimir Putin, severokorejský vůdce Kim Čong-un a americký prezident Donald Trump. Více než polovina dotázaných nedůvěřuje ještě i M. Zemanovi a A. Merkelové, více než dvě pětiny nedůvěřujících se vyskytovaly v případě Si Ťin-pchinga, R. T. Erdogana či J. Bidena.

V časovém srovnání, které nabízí tabulka 2, můžeme vidět oproti minulému šetření z listopadu 2019 vzestup důvěry u B. Johnsona (zvýšení důvěry o 17 procentních bodů), A. Merkelové (zvýšení důvěry o 10 procentních bodů při poklesu podílu nedůvěřujících o 14 procentních bodů), Z. Čaputové (zvýšení důvěry o 10 procentních bodů) a E. Macrona (zvýšení důvěry o 7 procentních bodů při poklesu podílu nedůvěřujících o 9 procentních bodů). Mírný nárůst podílu důvěry byl zaznamenán i u A. Dudy (o 4 procentní body) a pak ještě poklesy podílu nedůvěřujících v případě R. T. Erdogana (o 8 procentních bodů) a S. A. Chameneího (o 5 procentních bodů). Zvýšení podílu důvěřujících (o 6 procentních bodů) při souběžném nárůstu podílu nedůvěřujících (o 14 procentních bodů) bylo zaznamenáno v případě U. von der Leyenové. Pokles důvěry či nárůst nedůvěry oproti poslednímu šetření z listopadu 2019 se ukázal u M. Zemana (pokles podílu důvěřujících o 15 procentních bodů, nárůst podílu nedůvěřujících o 11 procentních bodů), V. Orbána (nárůst podílu nedůvěřujících o 10 procentních bodů), V. Putina (pokles podílu důvěřujících o 5 procentních bodů), S. Kurze (nárůst podílu nedůvěřujících o 5 procentních bodů) a Si Ťin-pchinga (nárůst podílu nedůvěřujících o 5 procentních bodů). Ostatní změny se pohybovaly v rámci možné statistické chyby.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v21-11</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>13. 11. - 27. 12. 2021</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Vážení dat:</i>	<i>Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>874</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>105</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.2m</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>pm220120</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>20. ledna 2022</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |